

2.^A DESENA DE JUNY
LEIPZIG - 1924

L'HOME QUE RESOL
TOTS ELS PROBLEMES

Aquest home meravellós és el general Primo de Rivera. En un tres i no res, ha resolt, diu ell, el problema terrorista (el botxí de Barcelona, si pogué's parlar, protestaria), el problema de les subsistències, el problema dels funcionaris judicials, el problema ferroviari, i (això ja no cal dir ho) el problema separatista català. Ho ha dit i repetit en discursos, notes, telegrams, declaracions, i sobre tot en el seu missatge sense fils als americans del centre i del sud.

Ens fa l'efecte que el president del Directori militar espanyol, quan diu tot això, no diu mentida. Es un d'aquests mentiders que arriben a creuers les propies invencions. I aleshores ja no són mentiders amb intenció, sino pobres enganyats per la pròpia xerrameca. En els cervells estovats pel vici, aquest fenomen d'anormalitat psicològica és freqüent.

Repetint les glòries imaginàries, daurades pel Jerez i el xampany escumós, un hom així és víctima d'un auto engany. El deliri de grandeses és la conseqüència d'aquest estat. Perquè ha signat un garbuix de reials decrets i reials ordres, En Primo de Rivera es fa la il·lusió que ha resolt els problemes. No ha fet altra cosa sinó complicarlos, espatllar-los o deixarlos tal com estaven. Això darrer en el millor cas. Pel que toca al problema català, la seva solució està a la vista de tothom que tingui ulls. Ha ajudat molt a resoldre l. certament, però resoldre l en un sentit contrari del que ell es proposava. El dictador fa pràcticament la competència a l'Estat Català d'En Macià i a Acció Catalana.

La gent, en bona veritat, no li demanava tant. No li demanava pas que resolgués tots els problemes del català al de l'aviram. N'hauria tingut prou amb la solució del problema del Marroc. I precisament és aquest el problema que encare està per resoldre. Aquests llamps de la guerra que formen el Directori l'han pegada per solucionar els problemes que pertocquen als polítics, als economistes, als advocats, als enginyers i als pedagogs, i han deixat de banda el problema que pertoca més directament als militars. Es que ho fan per modestia?

Quan el Directori deixi el poder—o quan li facin deixar—la seva herència serà una terrible nosa per als successors. Planyem des d'ara els governants espanyols que es trobin amb la realitat del problema català, tal com els militars el van posant. Fins ens sentim una mica avergonyits de pensar que, en aquests temps, son els adversaris els qui ens fan la millor feina.

EL VERÍ DE L'OPRESSIÓ

El Dr. Lluís Carreras, pvre., l'il·lustre sacerdot i patriota, al qual el rei d'España i En Primo de Ribera posaren el veto en esser nomenat canonge de la Seu de Barcelona pel Sant Pare, acaba d'esser exiliat de Catalunya per ordre del General Lossada a causa de «su persistente actuación contra la Patria y la dinastia». En donar aquesta ordre d'exili contra un sacerdot, que naturalment gaudeix del fur eclesiàstic, va dir en Lozada que ho feia «para que se viera hasta donde él era capaz de llegar».

—Segueix la persecució contra la nostra llengua. A l'Hospital de Sta. Maria de Lleyda han fet treure tots els rètols en català i han prohibit que hom n'hi posi cap que no estigui escrit en la llengua de l'opressor.

—En estrenar la Fira de Mostres d'enguany i en recorre la comitiva oficial les instal·lacions, aquell general Barrera, que els badocs suposaven més amic de Catalunya que no pas en Lossada, s'aturà uns moments davant la bella parada de l'Editorial Catalana, i en veure que tot estava escrit en la nostra llengua, digué a mitja veu: «Eso tiene que acabar!».

—El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria ha estat multat amb 1.000 ptes. per haver tramès un telegrama d'enhonorabona a M. Herriot, cap de les esquerres franceses que acaba d'enderrocar el govern quasi-dictatorial de M. Poincaré. Que facin el que vulguin, que aquests dictadors espanyols de per riure també cauran!